

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Kontor: Politikontoret
Sagsnr.: 2004-150-0570
Dok.: LBN26949

Besvarelse af spørgsmål nr. 378 fra Folketingets Retsudvalg (Alm. del – bilag 1125).

Spørgsmål:

”Hvilke oplysninger kan ministrene give om det danske terrorberedskab? Ministrene bedes herunder redegøre for, hvilke myndigheder m.v. som er involveret i beredskabet og om de respektive myndigheders opgaver m.v.”

Svar:

Forsvarsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet oplyst følgende:

”Det danske terrorberedskab har til opgave dels at forebygge terror gennem målrettet efterretningsvirksomhed, bevogtning og efterforskning, dels effektivt og hurtigt at kunne afhjælpe følgerne af en terrorhandling.

En del af indsatsen mod terrorisme varetages af Forsvarets Efterretningstjeneste, som er Danmarks udenrigsefterretningstjeneste. Forsvaret Efterretningstjeneste har til opgave at indsamle, analysere og formidle information om forhold i udlandet af betydning for Danmarks sikkerhed.

Forsvarets Efterretningstjeneste lægger særlig vægt på indhentning af informationer om terrornetværk, som kan udgøre en trussel mod Danmark og danske interesser. For både indhentning og analyse gælder, at den forstærkede efterretningsmæssige indsats er rettet mod terroristernes planlægning, organisation, netværk og finansielle støttestruktur og mod tilgrænsende transnationale problemområder såsom spredning af masseødelæggelsesvåben og dertil knyttet teknologi, international våbenhandel, organiseret kriminalitet m.v.

Bevogtning og fysisk beskyttelse er et andet vigtigt forebyggende element, og politiet er derfor - eventuelt med støtte fra forsvaret, herunder hjemmeværnet, udstyret og uddannet til at kunne gennemføre bevogtning på udsatte steder i tilfælde af konkrete trusler eller et generelt forhøjet trusselniveau.

Forsvarets kapacitet til generelt at støtte politiet i løsningen af disse opgaver styrkes som følge af den politiske aftale om forsvarets ordning for 2005-2009.

Med hensyn til at afhjælpe følgerne af en terrorhandling viser erfaringerne fra terrorangreb i udlandet, at følgerne af terrorhandling i vidt omfang svarer til følgerne af andre ulykker og katastrofer. Derfor er det afhjælpende terrorberedskab i Danmark baseret på det daglige redningsberedskab.

Det er Beredskabsstyrelsen, der på forsvarsministerens vegne varetager myndighedsopgaverne på beredskabsområdet. Disse opgaver består bl.a. af rådgivning og tilsyn med de kommunale beredskaber, fastsættelse af krav til bl.a.

redningsberedskabet.

Redningsberedskabet er et niveaudelt beredskab, hvor kommunerne varetager det primære beredskab mod ulykker og katastrofer (niveau 1), mens de ni kommunale støttepunkter, der er udrustet med materiel fra Beredskabsstyrelsen, og Beredskabsstyrelsens fem beredskabscentre yder assistance på niveau 2. Endelig yder de fem regionale statslige beredskabscentre assistance på niveau tre ved mere komplekse og omfattende hændelser. Når der er behov for det, kan der herudover tilkaldes talstærk assistance fra beredskabets frivillige og fra forsvaret. Det niveaudelte redningsberedskab er dermed et fleksibelt og robust system, der kan håndtere langt størsteparten af de ulykker, som forekommer, fordi det har kapaciteten til at kunne tilpasse ressourcerne til såvel små dagligdags ulykker som meget omfattende naturkatastrofer eller terrorhandlinger.

Redningsberedskabet varetager opgaver vedrørende brand, uheld med farlige stoffer, redning i forbindelse med bl.a. bygningssammenstyrtninger og miljøforureninger m.m. Redningsberedskabets uddannelse og materiel er løbende – og ikke mindst efter 11. september 2001 – blevet tilpasset til det gældende trusselsbillede, således at redningsberedskabet er godt rustet til at kunne indsættes i forbindelse med terrorhandlinger.

Hertil kommer, at beredskabet er blevet yderligere styrket ved overførelsen af beredskabsområdet pr. 1. februar 2004 fra indenrigs- og sundhedsministerens til forsvarsministerens ressort. Hermed er løsningen af redningsberedskabets og forsvarets opgaver samlet under ét ministerium, hvilket sikrer, at redningsberedskabet ved meget omfattende – eventuelt samtidige – terrorhandlinger kan trække koordineret og hurtigt på mandskab fra forsvaret, herunder hjemmeværnet og de nye totalforsvarsværnepligtige.

I den forbindelse kan nævnes, at det nye forsvarsforlig tillige bærer præg af viljen til at sikre de nødvendige ressourcer til terrorberedskabet. Et af forsvarets to hovedprioriteter bliver således fremover udviklingen af forsvarets evne til at bidrage til totalforsvaret – eller samfundets samlede beredskab, om man vil.

På baggrund af ændringerne i truslerne mod det danske samfund vil forsvaret opstille kapaciteter, der kan indsættes til løsning af en bred vifte af opgaver relateret til totalforsvaret. Der opstilles således en totalforsvarsstyrke på ca. 12.000 soldater, som gennem et fire måneders uddannelsesforløb gives en række kompetencer, der gør dem bredt anvendelige til støtte for øvrige totalforsvarskomponenters opgaveløsning. Samtidig skal udviklingen af hjemmeværnet målrettes løsning af totalforsvarsopgaver.

Ved ulykker og katastrofer med tilskadekomne personer spiller også ambulanceberedskabet, der er knyttet til sygehusberedskabet, en vigtig rolle. Ligesom der alt efter hændelsens karakter kan trækkes på atomberedskabet og kemikalieberedskabet, der begge varetages af Beredskabsstyrelsen, det biologiske beredskab, der varetages af Center for Biologisk Beredskab under Statens Serum Institut, det radiologiske beredskab, der varetages af Statens Institut for

Strålehygiejne, Brand- og Redningstjenesten i lufthavne, SAR-beredskabet (sørednings- og flyveredningstjenesten), hvis operative opgaver varetages af Forsvarskommandoen, og havmiljøberedskabet, som ligeledes varetages af Forsvarskommandoen.

Vedrørende beredskabet inden for den civile sektor er det i medfør af beredskabsloven de enkelte ministre, der inden for hver deres område skal planlægge for opretholdelse og videreførelse af samfundets funktioner i tilfælde af ulykker og katastrofer, herunder terrorhandlinger. Ansvar for beredskabet i den civile sektor påhviler således de enkelte ministre (sektoransvaret), idet den myndighed, der har ansvaret for en funktion i det daglige også må have ansvaret i ulykkes- og katastrofesituationer. Herved sikres det, at der i den daglige administration tages de beredskabsmæssige hensyn, der er nødvendige, således at flest mulige beredskabsforberedelser kan gennemføres på en samfundsøkonomisk hensigtsmæssig måde.

Det er Beredskabsstyrelsen, der forestår den tværgående koordination af den civile sektors beredskabsplanlægning. Herved sikres det, at der anvendes et ensartet planlægningsgrundlag overalt inden for den civile sektor baseret på en overordnet sondring mellem uvarslede og varslede hændelser.

Der er således – afhængig af den konkrete hændelses karakter - en række myndigheder involveret i terrorberedskabet. Der er derfor etableret faste procedurer for koordinering af indsatsen lokalt, regionalt og nationalt.

På lokalt niveau – skadesstedet - varetages den tekniske ledelse af indsatsen af den kommunale indsatsleder og den koordinerende ledelse af politiet.

På det regionale niveau er der etableret en bredt sammensat stab i hver region under forsæde af regionspolitimesteren til at varetage de koordinerende opgaver i forbindelse med større ulykker og katastrofer, herunder terrorangreb eller egentlige krigshandlinger.

Som bindeled til og overbygning på de regionale stabe, der blev etableret sidste år ved ændringen af beredskabsloven, er regeringen ved at oprette en national koordinerende stab, som vil skulle varetage koordinationen på nationalt plan af indsatsen i forbindelse med større ulykker og katastrofer.

Der vil hermed være skabt klare procedurer på alle niveauer for myndighedernes samarbejde og dermed for koordinationen af terrorberedskabet.”

Justitsministeriet kan supplerende hertil oplyse, politiet bl.a. har til opgave at forebygge, efterforske og forfølge strafbare forhold samt at forebygge og afværge forstyrrelse af den offentlige fred og orden samt fare for enkeltpersoners og den offentlige sikkerhed.

Den del af den forebyggende indsats mod terrorisme, som består i overvågning af og efterforskning mod personer eller persongrupper, hvor der måtte foreligge et mistankegrundlag efter straffelovens terrorbestemmelser, varetages af Politiets Efterretningstjeneste.

Politiets Efterretningstjeneste har et tæt samarbejde med en række andre myndigheder, herunder det øvrige politi, og afgiver løbende risikovurderinger i forbindelse med konkrete begivenheder – typisk ledsaget af konkrete anbefalinger om, hvilke beredskabsmæssige tiltag risikovurderingerne giver anledning til.

Justitsministeriet kan endvidere vedrørende etableringen af en national koordinerende stab supplerende oplyse, at der er nedsat en arbejdsgruppe om etableringen af en national koordinerende stab. Arbejdsgruppen, som består af repræsentanter for Justitsministeriet (formand), Forsvarsministeriet, Finansministeriet, politiet og Beredskabsstyrelsen, forventes at færdiggøre sit arbejde inden udgangen af 2004.